

skroz suha, bez potrebe osobita djubrenja i troškova za gnojenje, davajuć plod koji se u velike traži u trgovini. Bilo bi stoga potrebno da se ova bilina, baš znamenita za južne strane kao je Dalmacija, razprostranila, dočim se sada nahode rjediti uzoraka. Vrsti koje bi se imale izabrati bile bi one okruglasta ploda ili ploda dugoljasta, velike i tanke ljupine, kao što je Barčelonski lješnjak, gorostasni Holle, Landberger, Ludolf, bijeli i erljeni Lambert i t. d.

Uz bajam i lješnjak, za pojas naranača i za položaje podnožja na prisoju, može stati rogač, u koliko se on prilagodi svakom vrstnom tlu, ne zahtjeva nikakve radnje, a daje priličan plod. Gojenje se rogača ako je dobre vrsti, velikog i mesnatog, za stalno izplati, pošto se može računati da jedno stablo u dobro rodnoj snazi, daje od 2 do 5 kvintala rogača, koji se po različitoj vrsti, prodaju od 5 do 7 f. kvintal. Krasnih se uzoraka rogača vidja osobito na otoku Visu, na Hvaru i u Dubrovniku, a pošto je bilina zgodna za upotrebljavanje zemlje sa malim troškom i priličnim prihodom, tako mislim da bi bilo savjestno u spomenutom pojasu razširiti njegovo gojenje, uzev u obzir u tom pogledu osobito i prostore opredjeljene za pošumljenje, jer rogač može uspjevati posve dobro i izmedju hridina i strmina, a podnašati sušu baš čudnovato.

Ako se ubroji još kesten za pojase koji odmah leže nad pojasom loze, za podnožja sa zemljom ne preveć suhom, a radije laganom i dubokom, pa orah od kojega se susreta osamljenih uzoraka, koji bi ipak mogao uspjevati u mnogim položajima, nemajuć Bog zna kakvih zahtjeva nit glede podneblja nit tla, a mogao bi dati, uz vrijednost drva, stalan i znatan prihod, imadu se zajedno one vrste voća, koje bi imale, u prvom redu, svratiti pozornost naših težaka, u koliko one ponajviše rastu i uspjevaju i u lošijim zemljama, ne zahtjevajuć osobitog klaštrenja nit ikakve brige, a ono te više vriedi, sakupljanje, sačuvanje a možda i pošiljanje njihova ploda ne zahtjevaju osobitih obzira i poznavanja. To je vrst voća, reko bi, baš stvorenih za južne strane, te vidjamo da je njihovo gojenje razprostranjeno po cijeloj donjoj Italiji, dapače de je to gojenje intensivno u nekim predjelima gdje su bajam obični pa i šume lješnjaka, rogača i t. n koji davaju proizvod priličan i stalan, pošto se računa da jedan ektar zemlje bajamom posadjen daje po prilici 750 godišnjih lira, ektar lješnjaka od 300 do 700 lira, ektar rogača od 400 do 800 lira ektar oraha 320 lira, uz vrijednost drva i t. d.

Prelazeć sada na pregledanje druge vrsti voća, prikaziva nam se u prvom redu trešnja, kao obzira vriedna, čije bi se gojenje, i ako razprostranjeno u pokrajini, imalo po meni, sve to više razširiti na temelju odlika izabranih i ranih, sladka ploda pa i kisela Treba